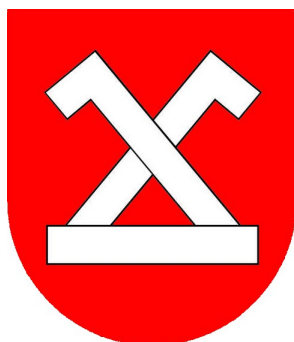

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH NA TERENIE
MIASTA I GMINY
CHODECZ W LATACH 2009 - 2015**

Spis treści

Wstęp - Podstawy opracowania strategii	str.	3
Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich	str.	6
Warsztaty poświęcone aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	str.	8
Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza gminy		
Położenie, Powierzchnia, Ludność	str.	11
Infrastruktura Techniczna	str.	13
Gospodarka	str.	13
Mieszkańcy	str.	17
Ochrona Zdrowia	str.	28
Edukacja i Kultura	str.	28
Pomoc Społeczna	str.	29
Analiza SWOT	str.	33
Strategiczne kierunki działań	str.	40
Dokumenty Programowe	str.	42
Określenie Misji i Celów Strategicznych	str.	49
Cel Strategiczny nr 1	str.	50
Cel Strategiczny nr 2	str.	53
Cel Strategiczny nr 3	str.	56
System realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na Terenie Miasta i Gminy Chodecz	str.	58
Finansowanie Strategii	str.	60
Monitorowanie Strategii	str.	60
Ewaluacja wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	str.	63
Aktualizacja Strategii rozwiązywania Problemów Społecznych	str.	64
Zakończenie	str.	65

Podstawy opracowania strategii

Opracowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z zadań własnych gminy w zakresie polityki społecznej. Obowiązek jej wykonania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.). Strategia ma służyć wytyczeniu określonych celów oraz wskazywać drogi do ich osiągnięcia. Dokument niniejszy powstał we współpracy z podmiotami realizującymi pomoc społeczną na terenie gminy oraz był konsultowany z beneficjentami pomocy społecznej.

Strategia z założenia jest programem o dużym stopniu ogólności. Nie jest również zamkniętym katalogiem działań. Zarówno jego konstrukcja, jak i forma prawna (uchwała Rady Miasta i Gminy) pozwolą na bieżącą ewaluację przyjętych priorytetów, jak i ocenę podejmowanych działań celem ich ewentualnej korekty.

Obecnie obowiązująca „STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY CHODECZ W LATACH 2007 – 2013” została przyjęta Uchwałą Nr V/18/07 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 27 lutego 2007 r.

Przemiany gospodarcze i polityczne, które dokonały się u progu lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku spowodowały znaczące zmiany w funkcjonującym do tego czasu modelu polityki społecznej. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym nałożyła na wspólnoty samorządowe zadania związane m.in. z ochroną zdrowia i pomocą społeczną. Realizacja tych zadań wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych występujących w gminie oraz określenia kierunków działań mających na celu złagodzenie skutków niepożądanych zjawisk z zakresu ładu społecznego oraz minimalizowania prawdopodobieństwa ich powstawania w przyszłości. Tworzone programy muszą ponadto odpowiadać wyzwaniom nowoczesnej polityki społecznej, będącej zaprzeczeniem dotychczasowego podejścia, charakteryzującego się przede wszystkim udzielaniem wsparcia finansowego. Jak wynika z obecnych doświadczeń taki sposób uprawiania polityki społecznej, choć łagodzi negatywne skutki transformacji, powoduje wiele negatywnych zjawisk w postaci wytworzenia się postaw roszczeniowych i bierności beneficjentów. Wyzwaniem chwili jest tworzenie takich programów pomocy społecznej, których zasadniczą funkcją jest wzmacnianie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin wnioskujących o pomoc w rozwiązywaniu swoich problemów, których nie mogą pokonać w oparciu o własne

umiejętności, środki i zasoby.

Systemowe podejście do rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio do jednostek, podejmowana powinna być praca z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie zasili szeregów klientów pomocy społecznej.

Strategia musi również uwzględniać dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów i korzystać z nowoczesnych narzędzi i środków pracy socjalnej, takich jak poradnictwo prawne, psychologiczne, różnego rodzaju terapie i warsztaty. W opracowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na Obszarze Miasta i Gminy Chodecz przyjęto podział dokumentu na trzy części.

Dokument zawiera zatem część wstępną odnoszącą się do kanonów polityki społecznej, obowiązujących standardów oraz przyjętych na szczeblu makroekonomicznym programów z zakresu polityki społecznej. Z uwagi na fakt pozostawania Polski w Unii Europejskiej nakreślono podstawowe założenia polityki społecznej również na tym szczeblu. Wskazano także wynikające z Narodowego Planu Rozwoju uwarunkowania programowe. W celu odniesienia problemów społecznych do skali lokalnej i pokazania szerszego ich tła przedstawiono również przygotowane programy na poziomie województwa i powiatu.

W części diagnostycznej opisano sytuację gminy w dniu opracowywania strategii. Zawarto tam szereg danych dotyczących wszystkich dziedzin funkcjonowania lokalnej społeczności. Z uwagi na specyfikę dokumentu (strategia rozwiązywania problemów społecznych) skoncentrowano się na tych sferach, które w sposób bezpośredni lub pośredni rzutują na szeroko rozumiane zjawiska społeczne na terenie gminy. W części tej wskazano również główne problemy z zakresu polityki społecznej występujące na terenie gminy. Podsumowaniem tej części jest przeprowadzenie analizy SWOT wskazującej mocne i słabe strony gminy w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania gminy, określającej szanse i zagrożenia rozwojowe, wskazującej najważniejsze punkty interwencji.

W części programowej wytyczono cel nadrzędny – misję gminy w zakresie polityki społecznej oraz opracowano cele strategiczne, którym z kolei przypisano cele operacyjne. Wybór tych celów jest wypadkową wyzwań, jakie przed gminą stawia rzeczywistość społeczna, wniosków wynikających z analizy SWOT, potrzeb zgłaszanych przez beneficjentów pomocy społecznej oraz dotychczasowych doświadczeń władz gminy w tym zakresie.

Obecna Strategia jest realizowana w latach 2007 – 2013. Po aktualizacji okres obowiązywania Strategii obejmie lata 2009 - 2015. Wybór tego okresu nie jest przypadkowy. Z jednej strony siedmioletni okres realizacji dla programów społecznych nie jest terminem długim, z drugiej zaś pokrywa się z przyjętym w Unii Europejskiej okresem budżetowania. Członkostwo Polski w strukturach Unii daje gminom niepowtarzalną szansę korzystania z różnych środków pomocowych, również w zakresie pomocy społecznej. Jednym z warunków uzyskania wsparcia jest posiadanie spójnej, całościowej wizji polityki społecznej gminy. Przygotowany dokument odpowiada tym wymogom.

Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich.

W roku 2007 ogłoszono realizację Programu Integracji Społecznej w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich finansowanego na mocy **Umowy Pożyczki nr 7358-POL, zawartej w dniu 07 kwietnia 2006 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju.**

Gmina Chodecz jest jedną z 500 gmin w kraju i jedną z 39 gmin w woj. Kujawsko-Pomorskim zakwalifikowanych do udziału w Programie Integracji Społecznej w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich.

Działania podjęte w ramach PIS mają wesprzeć gminy we wdrażaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych poprzez finansowanie projektów z nich wynikających. Ponadto w zależności od potrzeb ma służyć gminom w tworzeniu strategii lub uaktualnianiu istniejącego dokumentu.

Jednym z założeń Programu jest udział w powstawaniu strategii lokalnych społeczności (w tym instytucji samorządowych, kościelnych szkół, ośrodków zdrowia, organizacji pozarządowych, firm prywatnych oraz zwykłych mieszkańców).

Warunkiem pełnego wykorzystania środków jest posiadanie strategii rozwiązywania problemów społecznych zgodnej z wymogami PIS. Strategie przygotowane przez gminy muszą być pozytywnie zaopiniowane przez ROPS we współpracy z Konsultantami Regionalnymi.

Oficjalne przystąpienie Miasta i Gminy Chodecz do realizacji Programu nastąpiło na mocy POROZUMIENIA O WSPÓŁPRACY Nr ROPS.0116-POR-52/2008 PRZY REALIZACJI POAKCESYJNEGO PROGRAMU WSPARCIA OBSZARÓW WIEJSKICH zawartego w dniu 04 lutego 2008 r między WOJEWÓDZTWEM KUJAWSKO-POMORSKIM reprezentowanym przez Zarząd Województwa, a Miastem i Gminą Chodecz.

Wychodząc na przeciw nowym wyzwaniom Burmistrz Chodcza w dniu 08.01.2008r. powołał Zespół Roboczy ds. aktualizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych...” i do przygotowania planu działania w zakresie wdrażania Programu Integracji Społecznej w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich.

Pierwsze spotkanie Zespołu Roboczego ds. aktualizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych...” i do przygotowania planu działania w zakresie wdrażania Programu Integracji Społecznej w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich odbyło się w dniu 14.01.2008. Zaś w dniu 18.01.2008 -r doszło do spotkania z Konsultantem Regionalnym Sławomirem Zdziarskim. Wynikiem spotkania była analiza

posiadanej przez Gminę Chodecz Strategii rozwiązywania problemów społecznych pod kontem jej ewentualnej aktualizacji. Wynikiem analizy były ustalenia, iż strategię należy zaktualizować z uwzględnieniem szerokich konsultacji społecznych oraz zwrócić większej uwagi na problemy oświaty i wychowania dzieci i młodzieży.

Warsztaty poświęcone aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Ustalono, iż do opracowania aktualizacji wykorzystane zostaną warsztaty informacyjne dla szerszej grupy odbiorców.

W rezultacie wspomnianych ustaleń przeprowadzono w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Chodczu trzy warsztaty dla przedstawicieli społeczeństwa, organizacji społecznych, przedstawicieli oświaty, straży pożarnej i pracowników urzędu. Warsztaty prowadziła Pani Kinga Zglinicka – moderator CAL. Podstawowymi założeniami organizowanych warsztatów była chęć dokonania powtórnej identyfikacji najważniejszych problemów społecznych w celu rozważenia potrzeby uzupełnień w tym zakresie, uszczegółowienia zapisów dotyczących zadań strategicznych (także pod kątem realizacji zadań Programu Integracji Społecznej), sposobu realizacji i oceniania strategii, w planach rozwiązywania problemów społecznych uwzględnione zostały organizacje poza samorządowe.

Przebiegały one zgodnie z przyjętymi zasadami, których przestrzeganie okazało się najlepszą receptą na osiągnięcie założonego celu, jakim było opracowanie założeń, co kierunku, w jakim powinna podążać aktualizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zasadami tymi były:

- Świadomość wspólnego działania
- Dostęp do informacji, dobry przepływ informacji
- Liderzy
- Umiejętność kompromisu
- Otwartość na pomysły
- Docenienie inicjatywy innych
- Wspólne zainteresowania
- Pozytywne nastawienie
- Efektywne, skuteczne działanie
- Jasny i czytelny podział obowiązków
- Współodpowiedzialność
- Ewaluacja, monitoring
- Odpowiadanie na potrzeby innych
- Wymiana doświadczeń

Działania te mające na celu aktywizację społeczności lokalnej i wprowadzenie partycypacji jako instrumentu decydowania o wspólnych problemach wymagają szeregu procedur przygotowawczych. Uczestnictwo w tym procesie zakłada zmianę optyki, idąc często w poprzek utartym schematom, sztywnym dyrektywom czy istotnym w mniejszych społecznościach utartym podziałom społecznym.

Dyskusja, wspólne podejmowanie decyzji, odpowiedzialność przed zbiorowością oparta nie na statusie, funkcji, lecz podjętym zadaniu to dla wielu nowy sposób pojmowania relacji społecznych. Proces dochodzenia do konsensusu wymaga od uczestników „ciągłego treningu” i odwoływania się do kryteriów obiektywnych.

Kapitał instytucjonalno-demokratyczny lokalnej społeczności jest odbiciem aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz sprawności funkcjonowania mechanizmów demokratycznych i komunikacji pomiędzy władzami i społeczeństwem.

Uczestnicy warsztatów podczas wspólnej dyskusji wskazali iż w ramach aktualizacji strategii należy przyjąć rozwiązania, które pozwolą na poprawę istniejących problemów dotyczących:

- Braku konserwacji zabytków
- Braku Ośrodka Kultury
- Złego stanu dróg osiedlowych i wiejskich
- Ograniczonych możliwości rozwoju talentów
- Braku funduszy na ciekawe zajęcia pozalekcyjne i wyposażenie klas
- Ograniczonych możliwości zdobycia mieszkania przez młodych ludzi
- Narastającego problemu uzależnienia od alkoholu mieszkańców Miasta i Gminy
- Utrudnionego dostępu do lekarzy i specjalistów
- Braku dobrze zorganizowanej turystyki i rekreacji
- Małej liczby imprez kulturalnych
- Małych szans rozwoju zainteresowań mieszkańców
- Małej liczby miejsc pracy

Część zgłoszonych problemów wykracza poza ramy omawianej strategii część może być jednak uwzględniona w podczas jej aktualizacji. Pomijanie tych problemów powoduje odpływ młodych, aktywnych i mających wizję rozwoju ludzi, posiadających energię do działania. Emigrują oni szukając lepszych perspektyw dla siebie i dla swoich rodzin. Przeciwdziałać temu miałyby wykorzystanie istniejących zasobów /mocnych stron gminy, do których należą:

- jeziora

- napływ turystów – rozwój turystyki
- budynek po byłym GUK-u
- 7 remiz
- 7 OSP
- hala sportowa
- miejsko-gminna biblioteka
- klub sportowy
- nowoczesny stadion
- koło gospodyń wiejskich
- Zespół Szkół
- 4 szkoły podstawowe
- gimnazjum
- świetlica środowiskowa
- oczyszczalnia ścieków
- związek emerytów
- kapliczki na wsiach
- zabytkowy kościół
- Lokalna Grupa Działania Dorzecza Zgłowiączki
- samorząd mieszkańców
- amfiteatr

Strategia wyznacza cele dla rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Jest zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju. Strategia dąży do integracji społecznej. Uwzględnia lokalne zasoby i możliwości.

AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina miejsko - wiejska Chodecz położona jest w południowej części województwa kujawsko – pomorskiego w powiecie włocławskim.

Gmina sąsiaduje:

- od północy z gminą Chocień;
- od wschodu z gminą Lubień Kujawski;
- od południa z gminą Dąbrowice (powiat kutnowski, woj. łódzkie);
- od zachodu z gminami Boniewo i Przedecz (powiat kolski, woj. wielkopolskie).

Miasto Chodecz położone jest w odległości 96 km od Torunia i 165 km od Warszawy. Do ośrodka powiatowego we Włocławku jest 34 km.

Chodecz pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-usługowego, w którym mieści się Urząd Miasta i Gminy. Tutaj również skoncentrowane są usługi publiczne – ochrona zdrowia, szkolnictwo, kultura.

Pod względem administracyjnym obszar gminy dzieli się na miasto Chodecz i 20 sołectw: Brzyszewo, Chodeczek, Ignalin, Kubłowo, Kromszewice, Lubieniec, Łania, Łanięta, Mielinek, Mstowo, Psary, Przysypka, Pyszkowo, Sobiczewy, Strzygi, Strzyżki, Wola Adamowa, Zalesie, Zbijewo, Zieleniewo. Wyżej wymienione sołectwa obejmują łącznie 51 miejscowości.

Wykaz miejscowości w gminie Chodecz

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności
1.	Bogołomia	50
2.	Bogołomia	14
3.	Brzyszewo	471
4.	Cetty	133
5.	Chodecz	1933
6.	Chodeczek	542
7.	Chodeczek – Wieś	58
8.	Florkowizna	20
9.	Gawin	42
10.	Huta Chodecka	64
11.	Huta Towarzystwo	10

12.	Ignalin	153
13.	Kołatki	23
14.	Kromszewice	247
15.	Kubłowo	68
16.	Kubłowo Małe	47
17.	Lubieniec	81
18.	Łakno	76
19.	Łania	114
20.	Łanięta	131
21.	Micielno	16
22.	Mielinek	60
23.	Mielno	55
24.	Mstowo	91
25.	Mstowo Majątek	58
26.	Niesiołów	33
27.	Niwki	45
28.	Nowiny	51
29.	Ogorzelewo	11
30.	Pieleszki	111
31.	Piotrowo	30
32.	Podgórze	6
33.	Prosno	49
34.	Przysypka	54
35.	Psary	134
36.	Pyszkowo	182
37.	Ruda Lubieniecka	121
38.	Sadok	18
39.	Sławęcin	20
40.	Sobiczewy	175
41.	Strzygi	195
42.	Strzygi Kolonia	52
43.	Strzyżki	65
44.	Szczecin	110
45.	Trzeszczon	78
46.	Uklejnica	33
47.	Witoldowo	34

48.	Wola Adamowa	188
49.	Zalesie	121
50.	Zameczek	-
51.	Zbijewo	152
52.	Zieleniewo	71

Powierzchnia gminy wynosi 122 km², z czego na miasto przypada 1,31 km².

Wg oficjalnych danych GUS na koniec 2007 r. na terenie gminy zamieszkiwało 6430 osób, z czego 1922 w mieście i 4508 na obszarze wiejskim. Średnia gęstość zaludnienia wynosiła wówczas 52 osób /km².

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna w gminie jest dobrze rozwinięta. Dostępne są podstawowe media w postaci elektryczności i wodociągu, rozbudowywana jest sieć kanalizacji sanitarnej. Mieszkańcy mają możliwości korzystania z sieci telefonii przewodowej i bezprzewodowej.

Układ dróg, (które wymagają modernizacji) pozwala na szybkie połączenia zarówno pomiędzy miejscowościami gminy, jak i dojazd do głównych szlaków komunikacyjnych. Mankamentem pozostaje brak sieci gazowej spowodowany zbyt dużą odległością gminy od obecnie funkcjonujących gazociągów tranzytowych oraz brakiem stacji redukcyjnych. Ciągłego doskonalenia, tak w sferze technicznej, jak i mentalności mieszkańców wymaga system selektywnej zbiórki odpadów.

3. GOSPODARKA

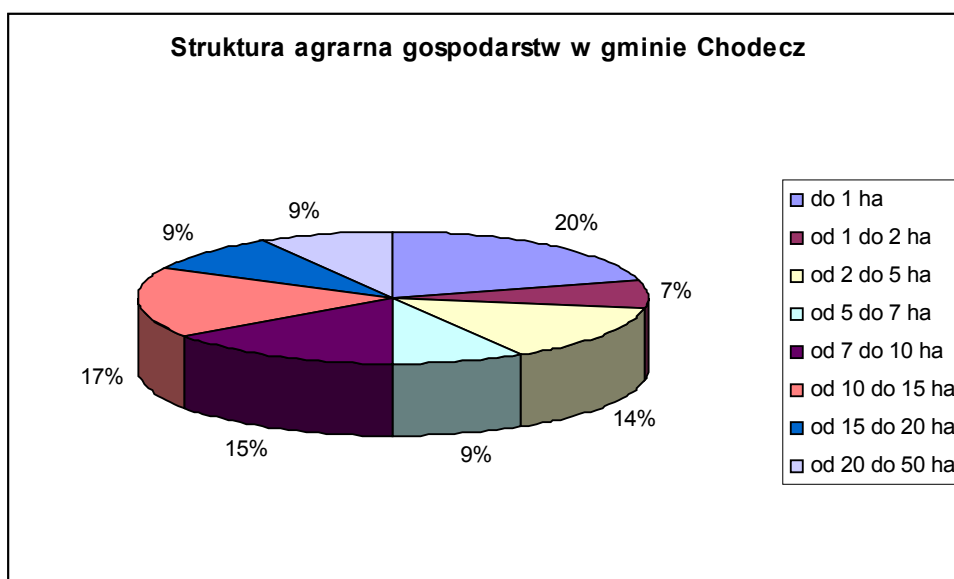
Wiodącą funkcją gminy pozostaje rolnictwo. Działalności rolniczej sprzyjają dobre gleby o wyższych od przeciętnych wskaźnikach bonitacji. Umiarkowany klimat i łagodna rzeźba terenu sprzyjają zarówno uprawom roślinnym jak i hodowli zwierząt.

Rolnictwo – struktura gospodarstw

Na obszarze gminy dominującą formą jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna charakteryzuje się umiarkowanym rozdrobnieniem (gospodarstwa o powierzchni pow. 10 ha stanowią 35% ogółu).

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
Ogółem	929
do 1 ha	193
od 1 do 2 ha	60
od 2 do 5 ha	130
od 5 do 7 ha	79
od 7 do 10 ha	139
od 10 do 15 ha	158
od 15 do 20 ha	83
od 20 do 50 ha	80
od 50 do 100 ha	6
powyżej 100 ha	0

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Rolnictwo - produkcja roślinna i zwierzęca.

Struktura zasiewów przedstawia się następująco

Wyszczególnienie	Ogółem	
	W ha	Ilość gospodarstw
pszenica		
- jara	291,19	167

- ozima	1178,72	396
żyto	1390,41	475
jęczmień		
- jary	1049,65	388
- ozimy	84,42	42
owies	300,31	162
pszenżyto		
- jare	108,07	122
- ozime	391,43	104
mieszanki zbóż		
- jare	892,52	433
- ozime	73,06	34
rzepak ozimy	542,01	110
ziemniaki	365,17	568
kukurydza na ziarno	643,36	51
kukurydza na zielonkę	305,69	86
buraki cukrowe	645,03	218

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny okopowe.

Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło.

Zwierzęta hodowlane	Ilość sztuk	Ilość gospodarstw
Bydło	3781	422
- w tym krowy	1525	396
Trzoda chlewna	20641	475
- w tym lochy	1948	
Konie	40	24
Kozy	52	Bd.
Kury	21104	Bd.

Bez zwierząt gospodarskich funkcjonowało 410 gospodarstw rolnych.

Techniczne wyposażenie rolnictwa w gminie Chodecz przedstawiało się następująco:

- ciągniki rolnicze – 723;
- samochody ciężarowe – 46;
- kombajny zbożowe – 62;
- kombajny ziemniaczane – 45;
- kombajny buraczane - 37.

W ostatnich latach obserwowane są znaczące zmiany w parku maszynowym rolników. Programy pomocowe Wspólnoty Europejskiej umożliwiające uzyskanie zwrotu części kosztów poniesionych na zakup maszyn i urządzeń oraz dostęp do niedrogich, używanych maszyn spowodowały korzystne zmiany ilościowe i jakościowe w wyposażeniu technicznym rolnictwa.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Rolniczy charakter gminy powoduje, że na obszarze gminy nie funkcjonuje wiele podmiotów prowadzących działalność pozarolniczą. Dominują przedsiębiorstwa usługowe działające w branży transportowej, budowlanej i remontowej. Formą prowadzonej działalności są najczęściej małe warsztaty i obiekty drobnej wytwórczości. Dużo jest również podmiotów prowadzących działalność handlową. Do najważniejszych podmiotów gospodarczych na terenie gminy należą:

- Spółdzielnia ŚWIATOWID w Chodczu;
- Ośrodek Hodowli Zwierząt Zarodowych w Chodczku;
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe APIS w Chodczu;
- PPHU MOLEWSKI sp. z .o.o. w Chodczu;
- PHU IZMED Szwalnia w Chodczu;
- Piekarnia Mirosław Kacprzyk w Chodczu;
- Firma Handlowa BIS w Chodczu;
- PPUH MIĘS – PROD w Chodczu;
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego WALCZAKOWIE sp. z o.o.

Turystyka

Malownicze położenie gminy na terenie Pojezierza Wielkopolsko - Kujawskiego, atrakcyjna tkanka kulturowa, zabytki, występowanie atrakcyjnych turystycznie jezior stwarza gminie szansę na rozwijanie sfery usług turystycznych. Rozwija się budownictwo letniskowe, tereny gminy stają się miejscem wypoczynku mieszkańców aglomeracji łódzkiej, funkcjonują ośrodki wczasowe w Mstowie i Zameczku. Szacuje się, że w okresie letnim na terenie gminy przebywa ok. 7000 osób. Z uwagi na coraz bardziej rozwiniętą infrastrukturę wydłuża się również średni czas pobytu turystów. Choć liczba osób

wypoczywających na terenie gminy systematycznie rośnie konieczne są dalsze inwestycje w ścieżki rowerowe i piesze, obiekty noclegowe i gastronomiczne, promocję gminy.

4. MIESZKAŃCY

Wielkość populacji

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego. Najważniejsze cechy demograficzne, które mają wpływ na możliwości rozwojowe gminy to:

- poziom wykształcenia mieszkańców;
- utrzymanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia;
- dynamiczna struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadającym procentowym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i występowanie wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym;
- zachowanie równowagi pomiędzy płciami;
- dodatni poziom przyrostu naturalnego;
- odwrócenie niekorzystnych trendów migracyjnych.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące populacji gminy w latach 2000 – 2007 w rozbiciu na miasto Chodecz i obszar wiejski.

Wielkość populacji i zmiany w czasie

Rok	Liczba ludności		Urodzenia		Zgony		Saldo migracji	
	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś
1995	1927	5092	19	77	26	64	12	-41
1996	1938	5061	14	65	21	63	18	-33
1997	1920	5016	18	60	22	60	-14	-45
1998	1936	4964	19	66	25	59	22	-59
1999	1931	4910	13	49	23	53	5	-50
2000	1982	4699	12	59	21	44	-1	-38
2001	1968	4664	16	62	28	57	-2	-40
2002	1945	4623	11	37	21	49	-13	-29

2003	1943	4595	12	46	19	46	5	-29
2004	1948	4563	16	43	16	44	5	-30
2005	1949	4537	9	52	26	58	18	-20
2006	1935	4531	16	50	29	43	-12	-6
2007	1922	4508	20	36	27	48	-24	14

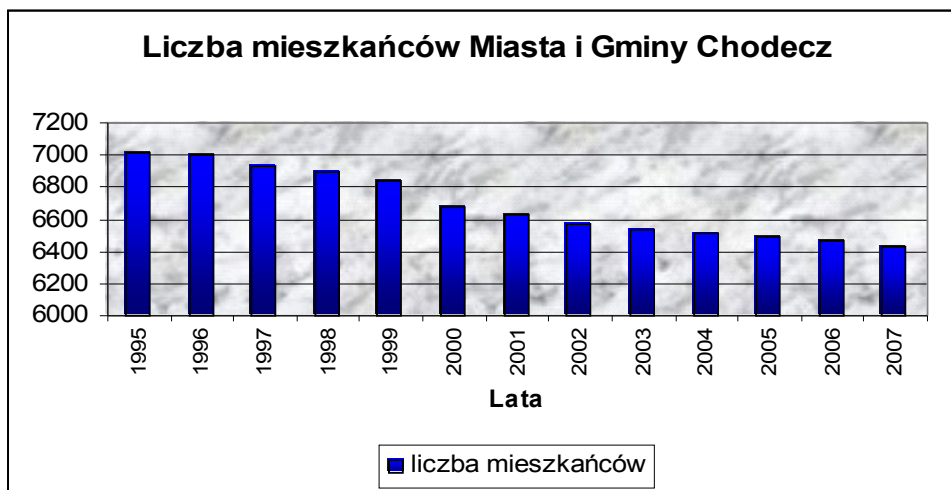
*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Zagregowane dane dotyczące całego obszaru gminy przedstawiają się następująco:

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1995	7019	96	90	6	-29
1996	6999	79	84	-5	-15
1997	6936	78	82	-4	-59
1998	6900	85	84	1	-37
1999	6841	62	76	-14	-45
2000	6681	71	65	6	-39
2001	6632	78	85	-7	-42
2002	6568	48	70	-22	-42
2003	6538	58	65	-7	-24
2004	6511	59	60	-1	-25
2005	6486	61	84	-23	-2
2006	6466	70	72	-2	-18
2007	6430	49	75	-26	-10

*Podstawa: Dane GUS

Liczba ludności gminy systematycznie spada. Przesądza o tym ujemny przyrost naturalny jak i ujemne saldo migracji. Migrują najczęściej ludzie młodzi, wykształceni, przeważnie kobiety.

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (stan na koniec 2007 r.)

Ludność wg grup wieku i płci				
Lata		2005	2006	2007
ogółem	osoba	6 409	6 328	6 317
mężczyźni	osoba	3 167	3 151	3 140
kobiety	osoba	3 242	3 177	3 177
0-4				
ogółem	osoba	300	284	288
mężczyźni	osoba	161	156	159
kobiety	osoba	139	128	129
5-9				
ogółem	osoba	346	338	312
mężczyźni	osoba	178	168	161
kobiety	osoba	168	170	151
10-14				
ogółem	osoba	479	456	429
mężczyźni	osoba	235	231	217
kobiety	osoba	244	225	212
15-19				
ogółem	osoba	514	471	464
mężczyźni	osoba	253	238	234
kobiety	osoba	261	233	230
20-24				
ogółem	osoba	555	546	562
mężczyźni	osoba	292	289	282
kobiety	osoba	263	257	280
25-29				
ogółem	osoba	453	446	448
mężczyźni	osoba	231	238	246
kobiety	osoba	222	208	202
30-34				
ogółem	osoba	416	429	445
mężczyźni	osoba	217	222	228
kobiety	osoba	199	207	217
35-39				
ogółem	osoba	381	378	383
mężczyźni	osoba	201	193	195
kobiety	osoba	180	185	188
40-44				
ogółem	osoba	409	387	384
mężczyźni	osoba	183	185	191
kobiety	osoba	226	202	193
45-49				
ogółem	osoba	539	535	506
mężczyźni	osoba	312	296	269
kobiety	osoba	227	239	237
50-54				
ogółem	osoba	483	491	514
mężczyźni	osoba	244	254	276
kobiety	osoba	239	237	238
55-59				
ogółem	osoba	422	416	402
mężczyźni	osoba	200	208	204
kobiety	osoba	222	208	198
60-64				
ogółem	osoba	241	286	318
mężczyźni	osoba	119	133	141
kobiety	osoba	122	153	177
65-69				
ogółem	osoba	223	223	220
mężczyźni	osoba	101	105	106
kobiety	osoba	122	118	114
70 i więcej				
ogółem	osoba	648	642	642
mężczyźni	osoba	240	235	231
kobiety	osoba	408	407	411
70-74				
ogółem	osoba	-	257	237
mężczyźni	osoba	-	101	88
kobiety	osoba	-	156	149
75-79				
ogółem	osoba	-	191	209
mężczyźni	osoba	-	70	78
kobiety	osoba	-	121	131
80-84				
ogółem	osoba	-	135	133
mężczyźni	osoba	-	51	54
kobiety	osoba	-	84	79
85 i więcej				
ogółem	osoba	-	59	63
mężczyźni	osoba	-	13	11
kobiety	osoba	-	46	52

*Podstawa: Dane GUS r.

Najlichnieszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 15 a 19 rokiem życia.

Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych przedstawia się następująco:

Grupa wiekowa		2005	2006	2007
w wieku przedprodukcyjnym				
ogółem	osoba	1412	1351	1303
mężczyźni	osoba	716	691	671
kobiety	osoba	696	660	632
w wieku produkcyjnym				
ogółem	osoba	4004	3959	3975
mężczyźni	osoba	2110	2120	2132
kobiety	osoba	1894	1839	1843
w wieku poprodukcyjnym				
ogółem	osoba	993	1018	1039
mężczyźni	osoba	341	340	337
kobiety	osoba	652	678	702

Dane GUS

Obecnie największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Jednakże w przyszłości zwiększać się będzie procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym.

Poziom wykształcenia ludności

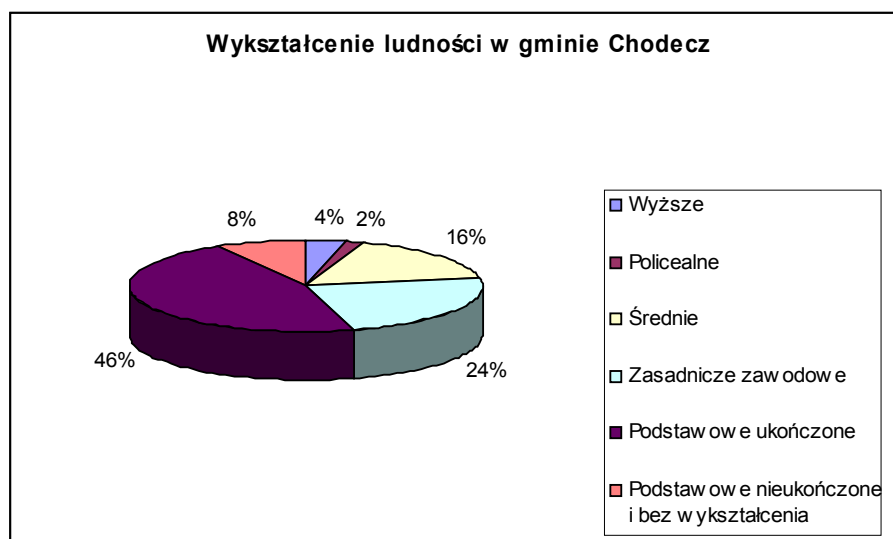
W gminie dominują osoby z wykształceniem podstawowym. Przedstawione dane dotyczą wyników Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r. Obserwowane trendy dążenia dużych grup ludności do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwalają sądzić, że dane dotyczące wykształcenia z roku na rok ulegają znaczącej poprawie.

Rodzaj wykształcenia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Wyższe	197	141	56
Policealne	95	78	17

Średnie	893	540	353
Zasadnicze zawodowe	1294	461	833
Podstawowe ukończone	2493	1239	1254
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	455	283	172

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Graficzny wykres powyższej tabeli przedstawia się następująco.

Poziom bezrobocie

Rolniczy charakter gminy przesądza o braku znaczących zakładów pracy, zatrudniających więcej niż kilku pracowników. Specyfiką rolnictwa jest to, że nawet w okresach rozwojowych nie generuje ono nowych miejsc pracy. Poprawa sytuacji na rynku pracy byłaby możliwa również w wypadku realizacji nowych inwestycji na terenie gminy (przetwórstwo płodów rolnych, nieuciążliwa produkcja).

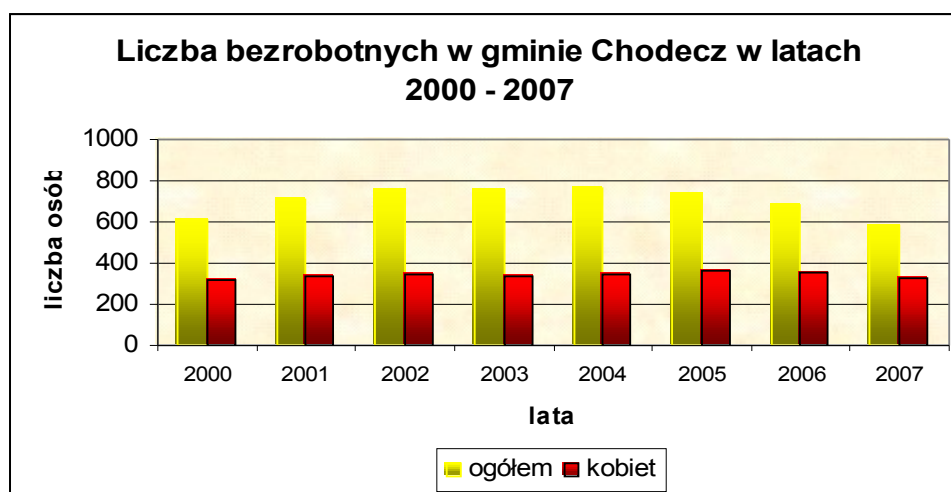
Pewna część mieszkańców gminy znajduje zatrudnienie w szeroko rozumianej sferze usług związanych z turystyką. Jednakże zjawisko to ma charakter sezonowy (a i sam sezon trwa stosunkowo krótko) a praca często jest nierejestrowana.

Dynamika bezrobocia w gminie Chodecz

Data	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiet	ogółem	w tym kobiety
31.12.2000 r.	613	318	89	38

31.12.2001 r.	711	335	103	28
31.12.2002 r.	757	345	111	29
31.12.2003 r.	754	334	68	15
31.12.2004 r.	768	350	83	22
31.12.2005 r.	739	362	88	25
31.12.2006 r.	679	354		
31.12.2007 r.	583	326		

*Podstawa: dane PUP we Włocławku

Podobnie jak na obszarze całego kraju, wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że około 85% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków.

Okres pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Do 1 miesiąca	47	11
1 – 3 miesięcy	125	52
3 – 6 miesięcy	83	31
6 – 12 miesięcy	78	41
12 – 24 miesięcy	87	52
Powyżej 24 miesięcy	259	167

*Podstawa: dane PUP we Włocławku (stan na dzień 31.12.2006 r.)

Problemem jest również niski poziom wykształcenia znacznej części bezrobotnych.

Rodzaj wykształcenia	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Wyższe	18	11
Policealne i średnie zawodowe	115	79
Średnie ogólnokształcące	47	35
Zasadnicze zawodowe	187	81
Gimnazjalne i poniżej	312	148

*Podstawa: dane PUP we Włocławku (stan na dzień 31.12.2006 r.)

Stan infrastruktury mieszkaniowej

W gminie Chodecz, wg danych GUS na koniec 2007r istniało ogółem 1878 mieszkań o powierzchni łącznej 138 642 m², tym samym na jedną osobę przypada 21,9 m².

	J. m.	2005	2006	2007
ZASOBY MIESZKANIOWE				
Zasoby mieszkaniowe wg form własności				
ogółem				
mieszkania	miesz.	1 873	1 875	1 878
izby	izba	6 798	6 805	6 838
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	137 792	137 978	138 642
zasoby gmin (komunalne)				
mieszkania	miesz.	106	106	104
izby	izba	251	251	246
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	5 198	5 198	5 088
zasoby zakładów pracy				
mieszkania	miesz.	50	50	50
izby	izba	139	139	139
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	2 392	2 392	2 392
zasoby osób fizycznych				
mieszkania	miesz.	1 712	1 714	1 719
izby	izba	6 394	6 401	6 439
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	130 021	130 207	130 981
zasoby pozostałych podmiotów				
mieszkania	miesz.	5	5	5
izby	izba	14	14	14
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	181	181	181
Zasoby mieszkaniowe wg lokalizacji				
ogółem				
mieszkania	miesz.	1 873	1 875	1 878
izby	izba	6 798	6 805	6 838
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	137 792	137 978	138 642
w miastach				
mieszkania	miesz.	649	649	650
izby	izba	2 481	2 481	2 486
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	47 760	47 760	47 860
na wsi				
mieszkania	miesz.	1 224	1 226	1 228
izby	izba	4 317	4 324	4 352
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	90 032	90 218	90 782
Mieszkania w budynkach mieszkalnych sprzedanych osobom fizycznym				
budynki wielorodzinne				
mieszkania	miesz.	5	-	2
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	204	-	110

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania

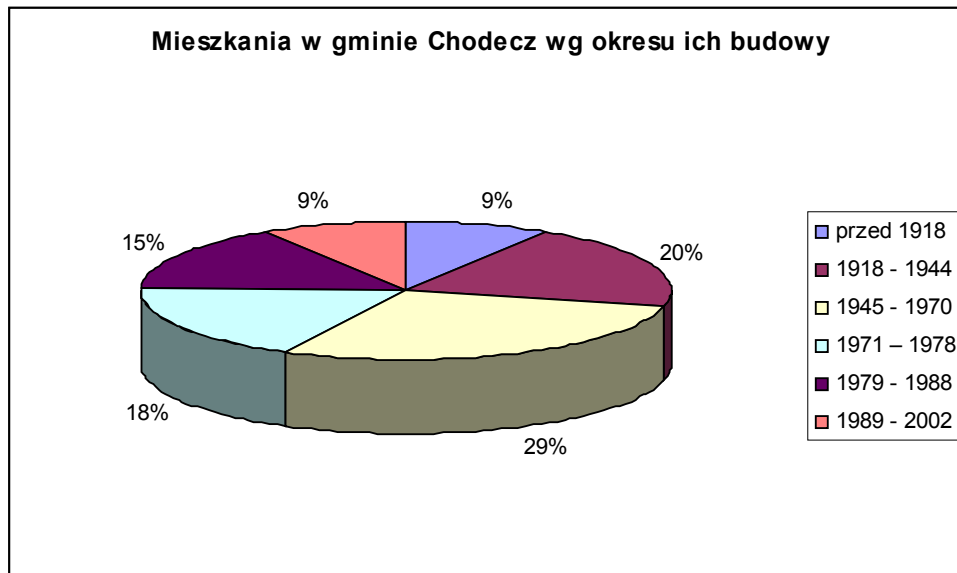
1 mieszkania	m2	73,6	73,6	73,8
na 1 osobę	m2	21,5	21,8	21,9

Dane GUS

Okres budowy	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa (m²)
przed 1918	159	8736
1918 - 1944	355	19471
1945 - 1970	522	36037
1971 - 1978	324	24561
1979 - 1988	278	26711
1989 - 2002	160	17067

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Jak widać z załączonego zestawienia najwięcej (29%) stanowią mieszkania zbudowane w okresie 1945 - 1970, natomiast mieszkania z okresu 1979 - 2002 stanowią 24% ogólnej liczby mieszkań.

Na obszarze wiejskim dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne w typie budowy zagrodowej. W samym Chodczu występuje zabudowa zwarta, w układzie ulicowym.

Sytuacja mieszkaniowa ludności jest zadowalająca zarówno, jeśli chodzi o liczbę izb w przeliczeniu na 1 mieszkańca, jak i przypadającą na osobę powierzchnią użytkową.

Mieszkania wg ilości izb:

Liczba izb w mieszkaniu	Liczba mieszkań
1 izba	37
2 izby	371
3 izby	516
4 izby	456
5 i więcej izb	393

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Powierzchnia użytkowa mieszkań przedstawia się następująco:

Powierzchnia mieszkania m ²	Liczba mieszkań
do 30	144
30 – 39	182
40 – 49	243
50 – 59	197
60 - 79	301
80 – 99	237
100 – 119	231
120 i więcej	234

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne				
ogółem		2005	2006	2007
wodociąg	miesz.	1 523	1 525	1 528
ustęp splukiwany	miesz.	1 207	1 209	1 212
łazienka	miesz.	1 207	1 209	1 212
centralne ogrzewanie	miesz.	1 182	1 184	1 187
w miastach				
wodociąg	miesz.	612	612	613
ustęp splukiwany	miesz.	529	529	530
łazienka	miesz.	511	511	512
centralne ogrzewanie	miesz.	451	451	452
na wsi				
wodociąg	miesz.	911	913	915
ustęp splukiwany	miesz.	678	680	682
łazienka	miesz.	696	698	700
centralne ogrzewanie	miesz.	731	733	735
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań				
w miastach				
wodociąg	%	94,3	94,3	94,3
łazienka	%	78,7	78,7	78,8
centralne ogrzewanie	%	69,5	69,5	69,5
na wsi				
wodociąg	%	74,4	74,5	74,5
łazienka	%	56,9	56,9	57,0
centralne ogrzewanie	%	59,7	59,8	59,9

Stan wyposażenia mieszkań w media, przyłącza i centralne ogrzewanie ulega z roku na rok znaczącej poprawie. Wszystkie mieszkania wyposażone są w energię elektryczną.

*Podstawa: Dane GUS

5. OCHRONA ZDROWIA

Podstawowe usługi zdrowotne dostępne są dla mieszkańców w oparciu o placówki ochrony zdrowia finansowane na podstawie kontraktów z NFZ. Placówkami tymi są:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ELUMED” Maciej Cześnin, Jacek Cześnin w Chodczu;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALMEDIC” Yehya Al.-Hosam w Chodczu. Zaopatrzenie w leki zapewniają 3 apteki w Chodczu.

6. EDUKACJA I KULTURA

Szkolnictwo

Na terenie gminy Chodecz funkcjonują niżej wymienione placówki oświatowe:

- Przedszkole Samorządowe w Chodczu;
- Samorządowy Zespół Placówek Oświatowych w Chodczu składający się ze szkoły podstawowej i gimnazjum;
- Szkoła Podstawowa w Cettach;
- Szkoła Podstawowa w Nowinach;
- Szkoła Podstawowa w Zalesiu;

W ujęciu liczbowym dane dotyczące gminnej oświaty przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba placówek	Liczba uczniów	Liczba pomieszczeń	Liczba oddziałów	Liczba komputerów
szkoły podstawowe	4	532	39	30	42
gimnazjum	1	305	15	12	16

Kultura

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom kultury. Placówką upowszechniania kultury jest w tej sytuacji Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Chodczu posiadająca 1 filię. Jednostka dysponuje ok. 26 000 woluminów. W samym Chodczu wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika wynosi średnio 39. Średnia wartość wskaźnika wypożyczeń na 1 czytelnika dla gmin wiejskich w woj. kujawsko – pomorskim wynosi 21.

Pewne formy upowszechniania kultury realizowane są również w remizach OSP w

Chodczu, Sobiszewach, Łani, Cettach, Kromszewicach, Psarach, Przysypce i Zalesiu. Funkcjonuje również świetlica wiejska w Byszewie.

Do cyklicznych imprez organizowanych na terenie gminy należą gminne dożynki i Święto Kupały.

Rekreacja i sport

Zaplecze sportowo – rekreacyjne na terenie miasta i gminy Chodecz stanowią: Stadion Miejski w Chodczu, przy którym działa Klub Sportowy „Zgoda”, wyposażony jest w zaplecze socjalne, budynek gospodarczy oraz trybuny pod dachem. Funkcjonuje również nowoczesna hala sportowa. Ponadto zaplecze sportowo – rekreacyjne stanowią boiska sportowe i sale gimnastyczne będące elementami obiektów szkolnictwa podstawowego i gimnazjum

w mieście Chodecz, Cettach, Nowinach, Pyszkowie, Zalesiu.

Bezpieczeństwo Publiczne

Na obszarze gminy nie występują znaczące zagrożenia dla bezpieczeństwa obywateli. Czyny zabronione dokonywane na terenie gminy to głównie drobne kradzieże, bójki, pobicia. Notowane są również przestępstwa związane z prowadzeniem pojazdów mechanicznych. Wskaźniki przestępczości w gminie lokują się poniżej średniej krajowej. O bezpieczeństwo mieszkańców dba Komisariat Policji w Chodczu.

7. POMOC SPOŁECZNA

Rodzaje udzielanego wsparcia socjalnego

Pomoc społeczna w gminie wykonywana jest poprzez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodczu. Bezpośrednie wsparcie socjalne udzielane jest najczęściej rodzinom wielodzietnym, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych bezrobociem oraz właścicielom gospodarstw rolnych o małej powierzchni i słabej klasie użytkowanych gruntów. Pomoc kierowana jest również do rodzin patologicznych, osób nieporadnych życiowo, ludzi starych czy przewlekle chorych. Pomoc społeczna angażuje znaczne środki pochodząc z gminnego budżetu, które w innej sytuacji można by przeznaczyć na inwestycje pro rozwojowe. Uzupełnieniem działań gminy jest wsparcie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku.

Poniżej przedstawiono tabelaryczne dane dotyczące udzielonego wsparcia socjalnego w gminie Chodecz w zależności od powodów trudnej sytuacji życiowej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba Rodzin			Liczba osób w tych rodzinach		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Ubóstwo	282	340	331	1015	1186	1123
Sieroctwo	-	-	-	-	-	-
Bezdomność	3	4	2	3	4	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	68	70	68	300	308	300
Bezrobocie	261	298	262	938	1140	958
Niepełnosprawność	51	55	51	85	99	85
Długotrwała choroba	4	3	-	6	10	-
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	85	95	113	316	380	472
w tym: - rodziny niepełne	13	21	26	48	80	89
- rodziny wielodzietne	13	23	43	87	158	157
Alkoholizm	38	1	-	112	1	-
Narkomania	-	-	-	-	-	-
Przemoc w rodzinie	3	-	-	11	-	-
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	-	1	-	-	1	-
Zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	1	1	1	4	1	3
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-	-	-	-

*Podstawa: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodczu

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2007 r.)

Zadania	Plan	Wykonanie	%
Zadania zlecone gminie	566384	5555569	98,09
Zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne	1787000	1786892	99,99
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	14000	13670	97,64
Zadania własne gminy:	525760	517942	98,51
w tym			
- zasiłki celowe i w naturze	96500	87998	91,19
- dotacja celowa na dożywianie dzieci w szkole	320000	320000	100

*Podstawa: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodczu

Rodzaj pomocy	Nakłady	Ilość osób/ilość świadczeń [2007 r.]
Zasiłki stałe	123937	38/386
Zasiłki rodzinne	752416	493/12256
Zasiłki pielęgnacyjne	203949	1333/1333
Zasiłki okresowe	431632	323/2540
Składki na ubezpiec. Emerytalne i rentowe	11 563	91/191
Ogółem	1523497	

*Podstawa: dane Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodczu

Działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodczu

Celem działania Ośrodka jest realizowanie zadań wynikających z przepisów o pomocy społecznej, w tym szczególnie umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Działalność ośrodka ma za zadanie doprowadzenie w miarę możliwości do osiągnięcia samodzielności socjalnej i społecznej przez osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Aktualnie Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodczu zatrudnia 11 osób: kierownika, 2 pracowników socjalnych, 1 pracownika ds. obsługi oraz 6 opiekunów i 1 wychowawcę. Poza tym Urząd Miasta i Gminy oddelegował do pracy w ośrodku 1 pracownika, którego zadaniem jest prowadzenie spraw z zakresu świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych. Obsługa kadrowa ośrodka nie jest adekwatna do zakresu

nałożonych na placówkę obowiązków. Brakuje minimum 2 pracowników merytorycznych – tj. 1 pracownika socjalnego oraz 1 pracownika obsługi. Również wyposażenie techniczne wymaga poprawy. Dotyczy to w szczególności braku pojazdu służbowego, niezbędnego do pracy w terenie. Praktyka korzystania z wypożyczonego z urzędu samochodu wiąże się z wieloma ograniczeniami i obniża jakość pracy ośrodka. Baza lokalowa oceniana jest jako dostateczna.

ANALIZA SWOT

1. UWAGI OGÓLNE

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **Strengths** (silne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony gminy, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

2. TABELE ANALIZY SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • korzystne turystycznie położenie na obszarze pojezierza; • dogodne powiązania komunikacyjne; • dobre jakościowo gleby; • czyste środowisko naturalne; • indywidualne, wysokotowarowe rolnictwo – Ośrodek Hodowli Zarodowej Chodeczek • możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje; • powszechna dostępność wodociągu na terenie gminy; • możliwość podłączenia telefonii przewodowej na terenie gminy; • działalność władz gminnych ukierunkowana na rozwój gospodarczy i pozyskiwanie inwestorów; • istnienie grupy liderów lokalnej społeczności na terenie gminy; • działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodczu; • doświadczona kadra pedagogiczna w gminnych placówkach edukacyjnych; • brak czynników środowiskowych wpływających na podwyższenie wskaźników zachorowalności ludności; • stosunkowo niewielka przestępczość na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • mała różnorodność gospodarcza charakteryzująca się dominacją rolnictwa; • zły stan nawierzchni dróg gminnych na terenie gminy; • niedostatecznie rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów; • niezadowalający wskaźnik skanalizowania gminy; • występowanie dużego jawnego i ukrytego bezrobocia; • niski poziom wykształcenia mieszkańców; • brak znaczącego popytu wewnętrznego z uwagi na niskie dochody mieszkańców; • brak grup producenckich wśród rolników; • niewielka aktywność społeczna; • niewystarczająca mobilność mieszkańców; • istnienie dużej grupy osób utrzymujących się z pomocy społecznej; • niewystarczający poziom infrastruktury sportowej i kulturalnej na terenie gminy.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystąpienie pozytywnych skutków ożywienia gospodarczego; • wykorzystanie środków pomocowych Unii Europejskiej; • złagodzenie negatywnych tendencji dotyczących przyrostu naturalnego w związku z realizacją centralnie prowadzonych programów; • wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców; • pozytywne skutki działań (i ich koordynacji) prowadzonych przez instytucje odpowiedzialne za rozwój lokalny; • przekazanie terenów pod inwestycje inwestorom. 	<ul style="list-style-type: none"> • konkurencyjna pozycja innych gmin zabiegających o inwestorów i środki pomocowe; • zahamowanie wzrostu gospodarczego; • niekontrolowany rozwój „dzikiej turystyki”; • degradacja środowiska naturalnego; • brak spójnej polityki państwa wobec samorządów; • emigracja najlepiej wykształconych i najbardziej przedsiębiorczych osób z terenu gminy; • bariery biurokratyczne w dostępie do środków pomocowych; • wzrost przestępczości, zwłaszcza wśród nieletnich i młodocianych; • pogarszanie się sytuacji materialnej oraz obniżenie standardów opieki medycznej finansowanej z NFZ; • powiększanie się obszarów patologii społecznych na terenie gminy; • wzrost postaw roszczeniowych i brak aktywności beneficjentów pomocy społecznej; • brak wystarczających środków na politykę społeczną; • nasilanie się zjawiska wyuczonej bezradności, brak aspiracji osób wykluczonych; • osłabianie się więzi społecznych, alienacja jednostek.

PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

Analiza SWOT wykonana w oparciu o aktualną sytuację społeczno - gospodarczą gminy Chodecz wskazuje na wiele zagrożeń w sferze polityki społecznej. Problemami są przede wszystkim wysoka stopa bezrobocia, duża liczba osób trwale bezrobotnych oraz znaczna liczba osób objętych pomocą społeczną. Choć stopień występujących patologii nie jest duży, to jednak zagrożenia są na tyle poważne, że wymagają zdecydowanych działań. Dodatkowym utrudnieniem są występujące wśród beneficjentów postawy roszczeniowe oraz niski poziom edukacji tych osób.

NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY CHODECZ

Ubóstwo

Encyklopedyczna definicja określa ubóstwo jako zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. W nauce i polityce interpretacja ubóstwa jest uwarunkowana różnymi postawami wartościującymi. Spór dotyczy zarówno istoty ubóstwa, jego kryteriów i mierników, przyczyn ubóstwa, jak i sposobów walki z nim, zwłaszcza roli państwa, samopomocy i solidarności społecznej oraz samo odpowiedzialności jednostki. Jednakże w każdym przypadku oznacza ono dyskomfort osób bezpośrednio dotkniętych tym problemem społecznym. W gminie Chodecz podstawowymi przyczynami ubóstwa są:

- Bezrobocie – jak przedstawiono w części opisowej ponad 85 % bezrobotnych nie ma prawa do zasiłku, a ok. 30% bezrobotnych pozostaje bez pracy przez okres powyżej dwóch lat. Bezrobocie szczególnie dotkliwie odczuwane jest w gminach wiejskich, po likwidacji PGR i upadku lokalnych zakładów pracy.
- Niska dochodowość produkcji rolnej – rolnictwo, na skutek relacji cen nie jest w stanie wygenerować wystarczających dochodów.
- Zatrzymanie migracji ze wsi do miasta – wysokie ceny mieszkań, jak i trudności na rynku pracy w miastach spowodowały zahamowanie procesów migracyjnych. W wyniku tych zjawisk wzrasta ukryte bezrobocie na wsi.
- Wielodzietność – nawet wyższe od przeciętnego uposażenie rodzica zmusza wielodzietną rodzinę (np. 2+6) do życia poniżej minimum socjalnego. Sytuacja staje się szczególnie dramatyczna, kiedy rodzina wielodzietna dotknięta jest bezrobociem i uzależnieniami. Wg badań GUS ponad 70% rodzin wielodzietnych

w Polsce żyje w ubóstwie.

- Alkoholizm – uzależnienie nawet jednego z rodziców często oznacza katastrofę finansową dla całej rodziny. Uzależniony nie tylko, że sam nie przysparza rodzinie dochodów to często pozbawia rodzinę środków zdobywanych przez pozostałych jej członków.

Jak wynika z tabeli dotyczącej pomocy społecznej w gminie Chodecz pomocą społeczną w zakresie ubóstwa objęto 282 rodziny, w których żyło 1015 osób.

Bezrobocie

Bezrobocie ściśle związane jest z funkcjonowaniem rynku pracy i oznacza większą ilość osób zdolnych do pracy (i chcących pracować) niż liczba miejsc pracy dla tych osób. Podstawową przyczyną bezrobocia na obszarze gminy jest bezrobocie strukturalne spowodowane przekształceniami gospodarczymi, zmianami technologicznymi, a także restrukturyzacją przemysłu. Sytuacja jest szczególnie dramatyczna na terenach rolniczych, gdzie zatrzymane zostały procesy migracyjne ze wsi do miasta, a rolnictwo nie jest w stanie wygenerować dodatkowych miejsc pracy. Poza swoim wymiarem ekonomicznym bezrobocie (zwłaszcza długotrwałe) wywiera ujemne skutki społeczne. Bezrobocie rodzi negatywne reakcje emocjonalne, problemy zdrowotne, pesymizm i rezygnację. W dłuższym okresie czasu dochodzi fatalizm i apatia. Bezrobotni tracą wiarę w lepszą przyszłość, mają poczucie beznadziejności, izolują się społecznie, redukują do minimum aspiracje życiowe. Długotrwałe obniża mobilność społeczną bezrobotnego i w znaczący sposób utrudnia znalezienie mu pracy w przyszłości. Szczególnie alarmujący jest poziom bezrobocia wśród kobiet i ludzi młodych. Grupy te posiadają największy potencjał możliwości życiowych i zawodowych, który niewykorzystany oznacza dotkliwą stratę dla ogółu społeczności, z drugiej działa na jednostki objęte bezrobociem szczególnie frustrująco.

Pomocą społeczną z tytułu bezrobocia w gminie Chodecz objętych było w 2007 r. 261 rodzin, w których żyło 938 osób.

Potrzeba chronienia rodziny i opieka nad dzieckiem

W złożonej rzeczywistości społecznej, tam gdzie występują ubóstwo, bezrobocie i uzależnienia szczególnie dramatyczny jest los dzieci. Wychowują się często przy tym w dysfunkcyjnych rodzinach. Dzieci bywają niedożywione i zaniedbane, doświadczają przemocy ze strony dorosłych. Poza tymi oczywistymi niedostatkami należy zauważyć, że warunki finansowe w dużym stopniu decydują o szansach edukacyjnych młodego

pokolenia. Dzieci z biednych rodzin zagrożone są dziedziczeniem biedy i negatywnych wzorców społecznych, ponieważ wstają w środowisku, w którym zanikają wzorce społeczne. Powoduje to zjawisko dziedziczenia ubóstwa i dysfunkcji występujących w rodzinie. Dlatego tak ważne są działania, zarówno w sferze edukacji i profilaktyki, jak i rozbudowany system świadczeń pieniężnych. Uzupełnieniem działań na rzecz dziecka jest akcja dożywiania dzieci w szkołach oraz wyposażania ich w niezbędne przybory szkolne.

Pomocą społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego objęto w 2005 r. w gminie Chodecz 85 rodzin, dalszych 68 pomocą z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa. W sumie daje to grupę 616 osób.

Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to stan, w którym uszkodzenie i niewłaściwe funkcjonowanie organizmu człowieka powoduje utrudnianie, ograniczanie lub uniemożliwianie wykonywania zadań życiowych i zawodowych oraz wypełnianie ról społecznych, biorąc pod uwagę wiek, płeć oraz czynniki środowiskowe, społeczne i kulturowe tych osób. Niepełnosprawność dotyczy zatem wszystkich aspektów życia człowieka, wpływa na jego możliwości rozwojowe, bezpośrednio przekłada się na jakość życia.

Z punktu widzenia przepisów prawa osobami niepełnosprawnymi są te, wobec których zespoły orzekające orzekły, w jakim stopniu została naruszona sprawność organizmu. Obecnie stosowane są trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Najczęściej występującą niepełnosprawnością jest niepełnosprawność fizyczna (uszkodzenia narządów ruchu i osoby z przewlekłymi schorzeniami narządów wewnętrznych), następnie niepełnosprawność sensoryczna (uszkodzenia zmysłów – słuchu i wzroku, mowy). Stosunkowo najrzadszą niepełnosprawnością jest niepełnosprawność psychiczna (osoby umysłowo upośledzone oraz osoby psychicznie chore).

Niepełnosprawność w bezpośredni sposób wpływa na sytuację społeczną osób nią dotkniętych. Poza oczywistymi barierami do pokonania w życiu codziennym (bariery architektoniczne, trudności w porozumiewaniu się, trudność w znalezieniu pracy) osoby te mogą reagować odrzuceniem kontaktów ze społeczeństwem, wytwarzać w sobie poczucie niższej wartości, pogłębiając tym samym stopień izolacji. Dlatego tak ważnym jest, by osoby te mogły normalnie funkcjonować w lokalnej społeczności, czuć się jego pełnowartościowymi członkami.

Działaniami pozwalającymi na łagodzenie skutków niepełnosprawności jest szeroko rozumiana rehabilitacja, jednak należy pamiętać o podejmowaniu działań mających na celu niedopuszczanie do powstawania niepełnosprawności w przyszłości (promocja zdrowego stylu życia, rozwój bazy sportowej, profilaktyka).

Pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności objętych było w gminie Chodecz 51 rodzin (85 osób).

Powyżej przedstawiono najważniejsze problemy społeczne występujące w gminie Chodecz. Listę tę można by jeszcze uzupełnić o alkoholizm i długotrwałe choroby, które zajmują dalsze miejsca, co nie oznacza, że nie są one równie ważne.

W sformułowanych celach strategicznych zachowano hierarchię wynikającą z powyższej analizy.

STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wizja rozwoju gminy w perspektywie czasowej - określenie pożądanego stopnia rozwoju

Podczas trwania warsztatów Aktualizujących Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, została wypracowana wizja pożądanego stopnia rozwoju.

Miasto i Gmina Chodecz to gmina słoneczna, radosna, która dąży do rozwoju gospodarczego poprzez tworzenie nowych zakładów pracy i rozwój agroturystyki. Gmina przyszłości zapewnia wszystkim mieszkańcom dobrą pracę i godne warunki życia. Zapewnia dostęp do wszelkich instytucji i mechanizmów podnoszących jakość życia mieszkańców. To miejsce, która umożliwia zaspokajanie potrzeb w sferze kultury. Łatwy dostęp do kina, teatru oraz organizacje imprez kulturowych powoduje większą integrację społeczeństwa oraz wzrost ogólnego poczucia satysfakcji i zaspokojenie potrzeb towarzyskich mieszkańców. W gminie są szczęśliwe rodziny, bezpieczne, bogate i rozwijające się. Utworzenie przedszkola wpływa radykalnie na doskonały rozwój dzieci od najmłodszych lat, a młodym mamom umożliwia aktywność zawodową. W gminie jest zielono, czysto, ekologicznie. Funkcjonują nowe ścieżki rowerowe i miejsca pozwalające na aktywny wypoczynek. Mieszkańcy są dumni ze swojego miejsca zamieszkania i zadowoleni.

Społeczność jest przyjazna, otwarta, gościnna

Prace przedstawiające gminę marzeń wykonane przez uczestników Warsztatów Aktualizujących Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych

Dokumenty Programowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych musi uwzględniać wytyczne zawarte w licznych dokumentach strategicznych o różnym horyzoncie czasowym i zasięgu terytorialnym.

Obecnie najważniejszym, długofalowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Lizbońska. Została ona przyjęta na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w marcu 2000 roku. Jej przewodnim celem jest uczynienie z Unii wiodącej gospodarki świata w perspektywie do 2010 roku. Temu ogólnemu celowi służyć mają następujące działania systemowo-regulacyjne:

- szybkie przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy,
- liberalizacja i integracja poszczególnych rynków i sektorów gospodarki,
- rozwój przedsiębiorczości,
- wzrost zatrudnienia i zmiana modelu społecznego,
- dbałość o stałe fundamenty rozwoju i środowisko naturalne.

Wdrażanie Strategii Lizbońskiej odbywa się przy pomocy Otwartej Metody Koordynacji (*Open Method of Coordination; OMC*).

Otwarta Metoda Koordynacji jest zdecentralizowaną metodą koordynacji polityki wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Metoda ta należy do perswazyjnych metod realizacji wspólnych przedsięwzięć i jest realizowana w czterech etapach:

- uzgodnienie wspólnych celów,
- przeniesienie tych celów do programów narodowych czy regionalnych,
- uzgodnienie sposobów mierzenia realizacji tych celów (wskaźniki),
- monitorowanie, ocena i porównanie między sobą najlepszych przykładów w danej dziedzinie działania.

Otwarta Metoda Koordynacji ma być narzędziem i środkiem do osiągnięcia wspólnych celów ustalonych podczas szczytu Rady Europejskiej w Nicei w grudniu 2000 roku. Wówczas to Rada Europejska przyjęła Europejską Agendę Społeczną (*European Social Agenda*), która odgrywa kluczową rolę w budowaniu ekonomicznego wzrostu (Strategii Lizbońskiej) przez rozwój polityki społecznej. Jednym z głównych kierunków polityki społecznej wytyczonych przez Europejską Agendę Społeczną jest zwalczanie biedy oraz wszelkich form wykluczenia i dyskryminacji w celu promowania integracji społecznej. Realizowanie tego celu ma odbywać się na podstawie Otwartej Metody Koordynacji, która ma pomóc w redukcji zjawiska ubóstwa do 2010 roku, co jest zgodne z

poprzednimi ustaleniami Strategii Lizbońskiej.

Konkretyzacją ogólnych celów z dziedziny integracji społecznej ze Strategii Lizbońskiej i Europejskiej Agendy Społecznej było przyjęcie tzw. wspólnych celów i wspólnych wskaźników. Wspólne cele zostały zaakceptowane w Nicei w grudniu 2000 roku i zwane są one celami nicejskimi. Na podstawie celów nicejskich państwa Unii Europejskiej miały ustalać narodowe priorytety w walce z ubóstwem i ekskluzją społeczną. Cztery główne cele nicejskie to:

- Zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich.
- Zapobieganie ryzyku wykluczenia.
- Pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych).
- Mobilizacja wszystkich aktorów /organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

Wspólne cele i wskaźniki stanowiły ramę do powstania Krajowych Planów Działania na rzecz Integracji Społecznej, które stanowią element bazowy Otwartej Metody Koordynacji.

Do czerwca 2001 roku państwa członkowskie Unii Europejskiej przygotowały przewidziane w Agendzie Społecznej dwuletnie Krajowe Plany Działania na rzecz Integracji Społecznej. Koncepcja ta miała na celu wspólne uczenie się, wymianę doświadczeń i praktyk w walce z ubóstwem i wyłączeniem społecznym.

W ramach zachęcania państw członkowskich do współpracy w sferze Otwartej Metody Koordynacji w dziedzinie ubóstwa i wykluczenia społecznego w styczniu 2002 roku rozpoczęła się realizacja pięcioletniego Wspólnotowego Programu Działań na Rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym. Celem tego programu jest wspieranie badań, udoskonalenie metod statystycznych, ułatwienie wymiany informacji między państwami członkowskimi (w tym o tzw. dobrych praktykach) oraz wzmacnianie powiązań i kontaktów między organizacjami angażującymi się w realizację celów programu we wszystkich państwach członkowskich.

Polska od 2001 roku bierze udział w Programie Działań na Rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym. W 2004 r. natomiast w Ministerstwie Polityki Społecznej przygotowano Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 – 2006 r. Dokument ten stanowi ocenę stanu faktycznego, w jakim znajduje się Polska u progu akcesji do UE, identyfikuje grupy społeczne narażone na wykluczenie, wskazuje instrumenty polityki społecznej, określa priorytety do osiągnięcia oraz opisuje działania, jakie należy podjąć, by wskazane cele osiągnąć. W końcowej części Krajowy Plan

Działania na rzecz Integracji Społecznej określa rozwiązania instytucjonalne mające zapobiegać ekskluzji społecznej oraz wskazuje przykłady dobrych praktyk działań w zakresie polityki społecznej.

Na szczeblu ogólnokrajowym podstawowym dokumentem planistycznym jest przyjęta we wrześniu 2005 r. „Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013”. Dokument ten, towarzyszący realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 – 2013 określa cel nadrzędny Strategii Polityki Społecznej rządu, jakim jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Strategia polityki społecznej formułuje 7 priorytetów i kierunków polityki społecznej rządu. Są to:

- poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
- wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
- kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie;
- aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
- partnerstwo publiczno – społeczne podstawą rozwoju usług społecznych;
- integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Realizacja strategii ma być na bieżąco monitorowana i ma przynieść wymierne korzyści wynikające z zaplanowanej integracji społecznej. Jej efektem ma być zapobieganie ekskluzji społecznej, zwiększenie potencjału rozwoju, ma służyć rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, tworzyć tak pożądane więzi społeczne na poziomie lokalnym, mobilizować aktywność społeczną (także na rynku pracy), wpływać na poprawę jakości życia.

Planowanie strategiczne w zakresie pomocy społecznej dokonywane jest również na poziomie wojewódzkim. W województwie kujawsko – pomorskim dokument ten nosi nazwę „Stymulowanie Rozwoju Pomocy Społecznej w Województwie Kujawsko – Pomorskim – Perspektywa Środowiskowa i instytucjonalna” do 2010 roku i został przygotowany w roku 2002. Strategia wojewódzka formułuje misję województwa w zakresie polityki społecznej, wskazuje priorytety oraz wytycza cele operacyjne, których

realizacja służyć będzie intensyfikacji prowadzonej polityki socjalnej, zmniejszy krąg klientów pomocy społecznej oraz pomoże osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym obronić się przed wejściem w krąg świadczeniobiorców. Misją prowadzonej w województwie polityki społecznej są „Zintegrowane działania pomocy społecznej na rzecz mieszkańców województwa kujawsko – pomorskiego uwzględniające potencjał wszystkich lokalnych partnerów”. Realizacji misji służyć ma pięć celów operacyjnych, którym z kolei przypisano określone działania. Wytyczone cele to:

Cel operacyjny 1 – Identyfikacja i badanie natężenia problemów społecznych w sferze pomocy społecznej.

Cel operacyjny 2 – Profilaktyka i działania na rzecz wychodzenia z kręgu pomocy społecznej.

Cel operacyjny 3 – Rozbudowa i modernizacja infrastruktura pomocy społecznej.

Cel operacyjny 4 – Usprawnienie systemu komunikacji i współpracy pomiędzy realizatorami pomocy społecznej.

Cel operacyjny 5 – Edukacja i rozwój kadry pomocy społecznej.

Dokument Strategiczny w zakresie polityki społecznej na szczeblu powiatu nosi nazwę „Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2015”. Strategia zawiera diagnozę stanu spraw społecznych na terenie powiatu i analizuje podstawowe problemy społeczne, do których zaliczono:

- bezrobocie;
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego;
- niepełnosprawność;
- uzależnienia: alkoholizm i narkomania.

W każdym z powyższych kierunków wytyczono cele strategiczne, których realizacja ma się przyczynić do złagodzenia skutków wyodrębnionych problemów.

Kierunki działań i cele strategiczne przedstawiono w poniższej tabeli.

Kierunki działań	Cele strategiczne
Bezrobocie	Celem planowanych działań jest wspieranie bezrobotnych w aktywnym poszukiwaniu pracy. Adresatem są bezrobotni z powiatu włocławskiego

	ziemskiego i grodzkiego wykazujący aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	Doskonalenie systemu opieki nad rodziną i dzieckiem poprzez rozwój różnorodnych form wsparcia i opieki
Niepełnosprawność	Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym powiatu włocławskiego poprzez wyrównywanie szans w korzystaniu z praw i obowiązków, jakie przysługują pozostałym obywatelom.
Uzależnienia: alkoholizm i narkomania	Zmniejszenie szkód zdrowotnych i skutków społecznych spowodowanych pićem alkoholu i używaniem narkotyków.

Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo. W dokumencie określono również źródła finansowania zadań oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

W strategii nie można również pominąć założeń Programu Integracji Społecznej będącego jednym z komponentów Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW).

Program ten został określony w umowie pożyczki Nr 7358 POL zawartej pomiędzy Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju, zwanym dalej Bankiem Światowym, a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 kwietnia 2006 r.

Całość środków przeznaczonych na realizację PPWOW wynosi, zgodnie z umową pożyczki, 72,2 mln EURO. Z tej kwoty 47,21 mln euro przeznaczone zostanie na realizację części poświęconej integracji społecznej, w tym 40 mln euro na usługi społeczne w ramach Programu Integracji Społecznej. Dla Miasta i Gminy Chodecz alokowano kwotę 83 300 euro co po przeliczeniu zgodnie z kursem euro NBP z dnia 04.02.2008 (dnia podpisania porozumienia) daje kwotę 297 131,10 zł.

Działania podjęte w ramach Programu Integracji Społecznej przyczynić się mają do podniesienia poziomu integracji społecznej mieszkańców gmin. Mają temu służyć:

- I. Budowa potencjału instytucjonalnego i społecznego w zakresie strategicznego planowania i realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym.
- II. Poprawa dostępu mieszkańców gmin do usług, nowych form współpracy i zorganizowanej aktywności:
 - zwiększenie oferty i standardu usług dla mieszkańców gmin,
 - budowanie sieci usługodawców,
 - wzrost liczby inicjatyw podejmowanych przez społeczność lokalną,
 - zwiększenie udziału mieszkańców w doraźnych i bardziej trwałych formach zorganizowanej aktywności.

Program Integracji Społecznej ma wesprzeć gminy we wdrażaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych poprzez finansowanie projektów z nich wynikających. Ponadto, w zależności od potrzeb, ma służyć gminom w tworzeniu strategii lub uaktualnianiu istniejącego dokumentu.

Lokalne strategie rozwiązywania problemów społecznych powinny powstawać w wyniku dyskusji środowisk lokalnych, z uwzględnieniem liderów lokalnych społeczności (m.in.: instytucji samorządowych, kościelnych, szkół, ośrodków zdrowia, organizacji pozarządowych) oraz zwykłych mieszkańców.

Realizacja projektów finansowanych w ramach Programu Integracji Społecznej powinna stanowić istotny impuls do wzmocnienia i tworzenia lokalnych organizacji pozarządowych aktywnie włączających się w proces integracji społecznej na terenie gmin.

W ramach programu integracji społecznej przewidywana jest realizacja następujących rodzajów usług:

Grupa I - Usługi dla osób starszych, np.:

- usługi opiekuńcze o różnym zakresie i charakterze – zależnie od indywidualnych potrzeb – zaczynając od pomocy sąsiedzkiej, a kończąc na usługach profesjonalnie przygotowanych opiekunek;
- środowiskowe formy opieki nad osobami starszymi;
- rozwój usług wspomagających (np.: transport, gastronomia, kształcenie ustawiczne, wypożyczalnie sprzętu ułatwiającego samodzielne funkcjonowanie czy pielęgnację);
- pomoc w okresowym wyręczaniu rodziny w opiece nad osobą starszą;
- działania wspierające w wykonywaniu drobnych prac remontowych;

- mieszkania chronione;
- wspieranie różnych form samopomocy;
- rozwój lokalnych instytucjonalnych form opieki, itp.

Grupa II - Usługi dla dzieci i młodzieży, np.:

- rozwój sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań z szeroką ofertą dającą możliwość rozwoju zainteresowań, promującą pożądane zachowania, kształtującą właściwe postawy;
- tworzenie specjalistycznych placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci o szczególnych potrzebach;
- tworzenie klubów młodzieżowych z ofertą adekwatną do potrzeb nastolatków;
- doradztwo i interwencja kryzysowa;
- organizacja wolontariatu młodzieży;
- wspieranie zastępczych form opieki rodzinnej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, itp.

Grupa III - Usługi dla rodzin, np.:

- doradztwo prawne, społeczne, edukacyjne i psychologiczne,
- opieka instytucjonalna dla dzieci w wieku szkolnym i młodszych,
- opieka dzienna w niepełnym wymiarze czasowym, mini przedszkola i żłobki,
- rozwiązywanie problemów rodzinnych oraz związanych z nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od narkotyków,
- dodatkowe usługi dla osób niepełnosprawnych (fizycznie i intelektualnie), włączając w to opiekę dzienną, opiekę w domu i usługi instytucjonalne (tzn. terapia, rehabilitacja). Usługi nie mogą powielać już istniejących usług świadczonych przez instytucje publiczne (w tym NFZ), chyba że są niewystarczające dla wybranych grup,
- asystowanie osobie niepełnosprawnej,
- transport umożliwiający udział w życiu społecznym i publicznym, itp.

Należy zwrócić uwagę, że podstawowym założeniem realizacji Programu Integracji Społecznej jest omawiane usługi nie powielały i nie nakładały się na istniejące usługi publiczne (tzn. oficjalne programy nauczania, opieki zdrowotnej, programy zatrudnienia finansowane przez EFS lub istniejące programy pomocy społecznej), chyba, że nie są one wystarczająco finansowane z innych środków.

OKREŚLENIE MISJI I CELÓW STRATEGICZNYCH

Priorytetem działań gminy jest dążenie do zapewnienia mieszkańcom jak najwyższego poziomu życia i stworzenie im warunków do wszechstronnego rozwoju. Nie można jednak zapomnieć o tych, którzy z różnych przyczyn nie biorą udziału w postępujących procesach rozwoju i awansu. Solidaryzm społeczny nakazuje pamiętać o tych osobach, zaś standardem powinno być bytowanie osoby ludzkiej w warunkach szanujących jej godność.

Zdefiniowane zadania pozwalają gminie sformułować misję w zakresie polityki społecznej. Jest nią

Dążenie do zapewnienia wszystkim mieszkańcom jak najlepszych warunków życia i stworzenie im możliwości rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem.

Efektom przeprowadzonych warsztatów dotyczących aktualizacji GSRPS jest ustalenie nowych priorytetów w zakresie integracji społecznej. Dotychczasowe działania wynikające z realizacji obowiązującej strategii rozwiązywania problemów społecznych nakierowane były na ograniczenie i likwidację skutków niekorzystnych zjawisk występujących na terenie gminy. Po wnikliwej analizie - po wspólnym poszukiwaniu słabych i mocnych stron ustalono, że należy zająć się nie tylko ograniczaniem skutków, ale także skierowaniem znacznie większej uwagi na poszukiwanie przyczyn istniejących problemów. Przyjęto pogląd, że najlepszym sposobem likwidacji istniejących problemów jest jak najpełniejsze wykorzystanie istniejących zasobów, tak, aby stworzyć mieszkańcom jak najlepsze warunki do rozwoju. Uczestnicy warsztatów zaproponowali przyjęcie następujących celów strategicznych, a dalej celów operacyjnych i działań, jakie należy uwzględnić w strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Cel Strategiczny nr 1: Zwiększenie aktywności społecznej i integracja społeczna

Realizacja powyższego celu ma za zadanie tworzyć warunki, które przyczynia się do minimalizacji skutków bezrobocia, promowania aktywności społecznej, wychodzenia z izolacji oraz wzmacniania poczucia wiary i akceptacji w swoje możliwości bez względu na wiek, stan zdrowia i status materialny.

Cele Operacyjne:

1. Aktywne ograniczanie zjawiska ubóstwa i zapobieganie jego przyczynom
2. Wyłonienie i wykształcenie liderów
3. Powstanie i rozwój organizacji pozarządowych i grup nieformalnych
4. Stworzenie klimatu rozwoju istniejących organizacji i powstawanie nowych
5. Pozyskiwanie funduszy dla rozwoju społecznego
6. Lepsze zagospodarowanie zasobów
7. Lepsza współpraca międzyinstytucjonalna (wymiana informacji)

Działania służące ościągnięciu celu

1. Przeprowadzanie różnorodnych warsztatów dla liderów
2. Organizowanie kursów szkoleń dla zintegrowania społeczności lokalnej
3. Organizowanie spotkań integracyjnych
4. Wypełnienie wolnego czasu dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki
5. Organizacja festynów zachęcających do aktywności społecznej
6. Grupy samopomocowe dla rodzin. Rodziny, borykające się z różnymi problemami: ubóstwem, uzależnieniami, bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, stanowiłyby same dla siebie grupę samopomocową. Dodatkowo mogłaby istnieć możliwość korzystania z usług psychologa i terapeuty, dających wsparcie i pomagających w podjęciu prób zmiany sytuacji życiowej.
7. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i kół gospodyń wiejskich na rzecz rodzin i ich integracji ze środowiskiem poprzez:
 - szkolenia,
 - rekreację, sport i wypoczynek,
 - zajęcia kulinarne, muzyczne, artystyczne,
 - propagowanie kultury i tradycji,

- działania samopomocowe.
 - Informowanie rodzin o dostępnych formach pomocy.
8. Opieka dzienna w niepełnym wymiarze czasowym tj. mini przedszkola, gdzie dzieci cztero- i pięcio- letnie będą miały zapewnioną opiekę i zajęcia edukacyjne. Angażowanie mieszkańców do pracy w charakterze opiekunek.
 9. Uruchomienie punktu wsparcia dla rodzin osób uzależnionych w zakresie doradztwa prawnego i psychologicznego.
 10. Promocja wartości rodzinnych.
 11. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nowoczesnych metod wychowawczych.
 12. Koordynacja działań i współpraca ośrodka pomocy społecznej, szkoły, instytucji kościelnych w zakresie wsparcia udzielanego rodzinie.
 13. Działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie.
 14. Stworzenie dzieciom i młodzieży alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu (kawiarenki internetowe, świetlice środowiskowe, obiekty sportowe).
 15. Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych.
 16. Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych uniemożliwiających dostęp do dóbr i usług osobom starszym i niepełnosprawnym.
 17. Pomoc w okresowym wyręczaniu opiekunów rodzinnych.
 18. Pomoc w wyposażaniu mieszkań chronionych dających możliwość utrzymania maksymalnie długiej samodzielności.
 19. Wsparcie dla oddolnych inicjatyw integracyjnych i kulturalnych osób starszych i niepełnosprawnych (grupy samopomocowe, Kluby Seniora itd.).
 20. Działania ratunkowe polegające na udzielaniu doraźnej pomocy w formie pieniężnej - świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, zasiłków i stypendiów dla dzieci i młodzieży.
 21. Działania polegające na udzielaniu świadczeń w formie niepieniężnej – dotacja na posiłki dzieci w szkole, zakup podręczników, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
 22. Łagodzenie skutków ubóstwa poprzez organizowanie robót publicznych i organizowanie prac społecznie użytecznych.
 23. Praca socjalna z beneficjentami mająca na celu wskazanie umiejętnego sposobu odkrycia i wykorzystania ich własnych zasobów (praca socjalna, wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe).

24. Stałe doskonalenie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem ubóstwa.
25. Stała weryfikacja przyznawanych świadczeń (głównie pieniężnych) tak, aby przyznawana pomoc trafiała do osób rzeczywiście jej potrzebujących.
26. Wzmocnienie kadrowe Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodczu.
27. Współpraca MGOPS z organizacjami społecznymi i koordynacja wspólnie podejmowanych działań.
28. Wprowadzenie nowoczesnych metod pracy i podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w MGOPS w Chodczu.
29. Udział pracowników MGOPS w szkoleniach, kursach, warsztatach.
30. Wymiana doświadczeń, korzystanie z pozytywnych wzorców innych gmin.

Cel strategiczny nr 2: Zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju i wyrównywania szans

Realizacja powyższego celu ma za zadanie tworzyć warunki, które przyczynią się do stworzenia mieszkańcom szans na zrównoważony rozwój i uzyskanie kwalifikacji i umiejętności niezbędnych we współczesnym świecie.

Cele operacyjne

1. Podniesienie poziomu edukacji
2. Większa atrakcyjność gminy dla osób młodych i wykształconych
3. Ułatwienie dostępu do dóbr kultury
4. Zróżnicowanie możliwości spędzania czasu wolnego
5. Rozwijanie zainteresowań
6. Zwiększenie możliwości zaistnienia talentów

Działania:

1. Utworzenie kółek zainteresowań dla dzieci i młodzieży
2. Organizacja wycieczek i spotkań seniorów
3. Organizowanie różnorodnych konkursów
4. Uruchomienie GOK
5. Udział w życiu kulturalnym poprzez zajęcia w Gminnym Ośrodku Kultury
6. Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży – nowoczesne, wielofunkcyjne miejsca, w których dzieci i młodzież uzyska wsparcie merytoryczne (nauka języków obcych, nauka obsługi komputera, szkolenia, korepetycje, itp.) i techniczne (sprzęt komputerowy). Miejsca, w których będzie można realizować:
 - zajęcia plastyczno – techniczne,
 - zajęcia muzyczne,
 - gry i zabawy dla dzieci,
 - imprezy kulturalne i edukacyjno – rekreacyjne,
 - wycieczki,
 - zajęcia integracyjne dla osób zdrowych i niepełnosprawnych,
 - zebrania wiejskie.
 - Kluby młodzieżowe, w których podejmowane będą działania pozwalające na integrację społeczną i zawodową.

7. Usługi edukacyjne – kursy, szkolenia oraz inne formy doskonalenia umiejętności samokształcenia, komunikacji oraz radzenia sobie w zmieniającej się rzeczywistości (np.: kursy języków obcych z wykorzystaniem technik multimedialnych, szkolenia informatyczne, itp.).
8. Poradnictwo specjalistyczne z zakresu m.in.: prawa, psychologii, terapii uzależnień, pedagogiki szkolnej oraz pedagogiki pracy i doradztwa zawodowego.
9. Wiejska kawiarenka internetowa – pełniłaby funkcję usługową (świadczenie i realizacja usług w zakresie społeczeństwa informacyjnego), edukacyjną (oferta szkoleń) oraz informacyjną. Mogłaby służyć także aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, poprzez naukę obsługi komputera i urządzeń biurowych. Może być również punktem informacyjnym dla osób poszukujących pracy.
10. Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z programem zajęć ukierunkowanym na podniesienie wiedzy, umiejętności oraz poznanie innych rejonów kraju i za granicą (dofinansowanie wyjazdów na kolonie i obozy, organizacje półkolonii w miejscu zamieszkania). Te formy mogą również mieć elementy edukacyjne, usamodzielniające.
11. Młodzieżowe grupy ochotniczych straży pożarnych jako:
 - upowszechnianie pozytywnych wzorców zachowań,
 - alternatywna forma spędzania czasu wolnego,
 - współzawodnictwo,
 - nabycie umiejętności współżycia i integrowania się w grupie.
 - nabycie umiejętności współpracy i samopomocy.
12. Korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin.
13. Stworzenie bezpiecznych i rozwojowych placów zabaw i wyposażenie ich w urządzenia rekreacyjno – wypoczynkowe (jako element szerszego przedsięwzięcia)
14. Organizacja czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w okresie wakacji.
15. Nauka języków obcych, zajęcia z rytmiki, muzyki, plastyki dla dzieci w wieku 4-10 lat.
16. Dobry start dziecka to jego późniejszy sukces – wspomaganie rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci od najmłodszych lat.
17. Z uwagi na licznie występujące na terenie gminy Chodecz jeziora ważną rolę ogrywa również wpojenie dzieciom i młodzieży zasad bezpiecznego wypoczynku nad wodą i nauka pływania.
18. Organizacja wyjazdów i pikników,
19. Wyjazdy do kina i teatru,

20. Organizacja wycieczek weekendowych,
21. Dofinansowanie organizowanych przez szkoły festynów rodzinnych,
22. Organizacja Dni Rodziny, Dnia Dziecka.

Cel strategiczny nr 3 Rozwój rynku pracy i zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy

Cele operacyjne

1. Zwiększenie motywacji i podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy
2. Podniesienie poziomu aspiracji i przedsiębiorczości mieszkańców
3. Rozwój turystyki
4. Rozwój agroturystyki
5. Poprawa promocji gminy.
6. Poprawa estetycznego wizerunku gminy.
7. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
8. Lepsza informacja dla mieszkańców i turystów
9. Rozbudowa infrastruktury turystycznej – ścieżki rowerowe, spacerowe, edukacyjne
10. Zwiększenie ilości atrakcyjnych gosp. agroturystycznych
11. Rozwój bazy rekreacyjno-wypoczynkowej
12. Rozwój ekologicznych źródeł energii
13. Powstanie gospodarstw ekologicznych
14. Zwiększenie zainteresowania inwestorów
15. Zwiększenie ilości miejsc pracy

Działania:

1. Współpraca z PUP i organizacjami pozarządowymi w celu przygotowania i realizacji projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (organizowanie szkoleń, przekwalifikowanie).
2. Aktywne formy zwalczania bezrobocia (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe).
3. Organizowanie pomocy psychologa w celu eliminacji negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia.
4. Działania na rzecz dostosowania profili kształcenia placówek oświatowych szczebla ponadgimnazjalnego do potrzeb lokalnego rynku pracy.
5. Działania informacyjne i konsultacyjne na terenie urzędu miasta i gminy dla bezrobotnych poszukujących pracy.

6. Poradnictwo specjalistyczne z zakresu m.in.: prawa, psychologii, oraz pedagogiki pracy i doradztwa zawodowego
7. Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego i tradycji poprzez organizację spotkań i warsztatów, na których dorośli będą przekazywać swoją wiedzę i doświadczenie młodemu pokoleniu.
8. Integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad, warsztatów prowadzonych przez twórców ludowych, koncertów muzyki ludowej, dni rodziny i innych uroczystości.
9. Organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności oraz przyciągnięcia turystów i inwestorów.
10. Organizacja warsztatów zajęciowych dla dorosłych (łącznie z zabezpieczeniem w niezbędny sprzęt i materiały) prowadzonych przez miejscowych twórców,
11. Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, promujących zdrowy styl życia
12. Plenery malarzy, rzeźbiarzy, hafciarek lub muzyków (łącznie z wernisażem i wystawą prac),
13. Organizowanie wizyt studyjnych i czerpanie z dobrych praktyk
14. Organizowanie szkoleń, doradztwa i wsparcia dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej,
15. Organizowanie warsztatów i doradztwa z zakresu działalności społecznej, zakładania stowarzyszeń, mobilizowania ludzi do działania,
16. Wydawanie folderów, gazetek gminnych, pocztówek
17. Wydawanie informatora turystycznego o Chodczu i gminie
18. Popularyzacja postaw proekologicznych wśród mieszkańców

System realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na Terenie Miasta i Gminy Chodecz

Poniższa tabela zawiera przykładowe działania oraz okres ich realizacji. Większość działań, służących realizacji celów strategicznych i celów operacyjnych musi być i będzie realizowana w miarę możliwości przez cały okres obowiązywania strategii – są to działania długofalowe a nie jednorazowe. Zawarte w tabeli działania mają charakter przykładowy, ponieważ podobne działania służą realizacji różnych celów – mają za zadanie przybliżyć horyzont czasowy i możliwe wskaźniki ich realizacji. Poza tym ich katalog ma charakter otwarty i będzie ulegał zmianom wraz z dostosowywaniem strategii do zmieniającej się sytuacji społeczno –gospodarczej.

Cel Strategiczny nr 1: Zwiększenie aktywności społecznej i integracja społeczna			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy /Partnerzy	Termin Realizacji	Wskaźniki
Organizowanie i przeprowadzanie różnorodnych warsztatów dla liderów	UMiG, organizacje społeczne	2009-2015	Liczba i rodzaj szkoleń, Liczba uczestników
Organizowanie spotkań integracyjnych	UMiG, organizacje społeczne, MGOPS, szkoły	2009-2015	Liczba i rodzaj spotkań, Liczba uczestników
Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nowoczesnych metod wychowawczych	Szkoły, organizacje społeczne, MGOPS	2009-2015	Liczba i rodzaj spotkań, Liczba uczestników
Cel strategiczny nr 2: Zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju i wyrównywania szans			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy /Partnerzy	Termin Realizacji	Wskaźniki
Utworzenie kółek zainteresowań dla dzieci i młodzieży	Szkoły, organizacje pozarządowe	2009-2015	Liczba utworzonych kółek zainteresowań, liczba uczestników
Uruchomienie GOK	UMiG	2009-2013	
Organizacja wycieczek letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży	Szkoły, MGOPS	2009-2015	Liczba zorganizowanych form wycieczek, liczba uczestników
Stworzenie bezpiecznych i rozwojowych placów zabaw i wyposażenie ich w urządzenia rekreacyjno	UMiG, szkoły	2009-2013	Liczba utworzonych i zmodernizowanych placów zabaw

– wypoczynkowe			
Poradnictwo specjalistyczne z zakresu m.in.: prawa, psychologii, terapii uzależnień, pedagogiki szkolnej oraz pedagogiki pracy i doradztwa zawodowego.	MGOPS, szkoły organizacje pozarządowe	2009-2015	Liczba i rodzaj spotkań, Liczba uczestników
Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży	MGOPS, szkoły	2009-2015	Liczba osób korzystających ze wsparcia
Wyjazdy do kina i teatru	Szkoły, MGBP	2009-2015	Liczba zorganizowanych wyjazdów , liczba osób korzystających ze wsparcia

Cel strategiczny nr 3 Rozwój rynku pracy i zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy

Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy /Partnerzy	Termin Realizacji	Wskaźniki
Organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności oraz przyciągnięcia turystów i inwestorów.	UMiG, organizacje pozarządowe	2009-2015	Liczba zorganizowanych konkursów, liczba uczestników
Organizowanie wizyt studyjnych i czerpanie z dobrych praktyk	UMiG, MGOPS, szkoły, organizacje pozarządowe	2009-2015	Liczba zorganizowanych wizyt, liczba uczestników, liczba działań podjętych po ich zakończeniu
Integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad, warsztatów prowadzonych przez twórców ludowych, koncertów muzyki ludowej, dni rodziny i innych uroczystości	UMiG, szkoły, organizacje pozarządowe	2009-2015	Liczba zorganizowanych festynów, liczba uczestników
Organizowanie szkoleń, doradztwa i wsparcia dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej,	UMiG, szkoły, organizacje pozarządowe	2009-2015	Liczba zorganizowanych szkoleń, liczba uczestników
Popularyzacja postaw proekologicznych wśród mieszkańców	UMiG, szkoły, organizacje pozarządowe	2009-2015	Liczba podjętych działań, poprawa stanu środowiska

FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej;
- środki w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich.

MONITOROWANIE STRATEGII

W celu śledzenia postępów w realizacji strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, natomiast jej materia (rzeczywistość społeczna) podlega ciągłym zmianom. Dlatego też konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania. Oceny tej dokonywać będzie powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Chodecz trzyosobowy Zespół Zadaniowy ds. Wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, którego jednym z członków będzie pracownik MGOPS. Zespół przynajmniej raz w roku składał będzie Burmistrzowi sprawozdanie z realizacji Strategii, a także proponował (o ile to będzie konieczne) korekty Strategii i uwagi na temat przebiegu zadań.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach

Wskaźnikiem realizacji misji i celów strategicznych będzie zmniejszająca się ilość świadczeniobiorców oraz zmniejszanie się strumienia środków na bezpośrednie wsparcie najbardziej potrzebujących.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy,
- liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe,
- ilość zorganizowanych kampanii na rzecz profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej oraz liczba osób, do których dotarły materiały i ulotki informujące o zagrożeniu związanym z tymi patologiami w ramach systemu sieciowej pomocy,
- liczba atrakcji (zajęć, imprez, itp.) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia,
- procentowy wzrost mieszkańców zadowolonych z jakości życia w gminie,
- ilość nowych form działalności gospodarczej,
- liczba nowopowstałych stowarzyszeń,
- liczba nowopowstałych grup nieformalnych,
- liczba odbytych szkoleń o tematyce społeczno – obywatelskiej,
- liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje w dziedzinie pisania projektów,
- liczba projektów które pozyskały dofinansowanie z funduszy zewnętrznych,
- liczba nowopowstałych świetlic,
- ilość działających zespołów, grup, kół, klubów,
- liczba funkcjonujących klubów seniora,
- liczba funkcjonujących przedszkoli,
- liczba osób, które zdobędą umiejętność pływania,
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba dzieci niepełnosprawnych, którym udzielono pomocy finansowej,
- liczba osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń socjalnych,
- liczba dzieci, młodzieży i dorosłych uczestniczących w programach profilaktyczno- edukacyjnych

Rezultaty:

- zapewnienie warunków do zrównoważonego rozwoju
- zapewnienie równości szans
- poprawienie mobilności zawodowej mieszkańców gminy,
- popraw atrakcyjności gminy wśród mieszkańców i turystów
- podniesienie poziomu przedsiębiorczości społeczności lokalnej,

- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy poprzez przedsięwzięcia oświatowe,
- stworzenie warunków do zdobycia nowych kwalifikacji,
- spadek poziomu ubóstwa,
- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji (w ramach budowy społeczeństwa informacyjnego)
- podniesienie kwalifikacji mieszkańców
- poprawa adaptacyjności mieszkańców
- wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Ewaluacja wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji GSRPS. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Główne zastosowania ewaluacji:

- identyfikacja słabych i mocnych stron,
- oszacowanie możliwości i ograniczeń,
- usprawnienie zarządzania,
- wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działań,
- poprawianie błędów,
- dla celów odpowiedzialności,
- wsparcie alokacji zasobów finansowych,
- ulepszenie procesu decyzyjnego.

W szczególności zadaniem ewaluacji jest dostarczenie odpowiednim odbiorcom dokładnych ocen stanu wdrożenia programów w zakresie:

- działania programów,
- wydajności i trwałości w stosunku do założonych celów,
- wpływu na problemy, do których odnoszą się programy,
- wyciągniętych wniosków w celu poprawy wdrożenia programów i projektowania nowych programów,
- identyfikacji dobrych praktyk o potencjalnym szerszym zastosowaniu.

Ewaluacja GSRPS będzie dokonywana w trakcie prac nad rocznym Raportem z wdrażania. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii.

Aktualizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Aktualizacja Strategii będzie dokonywana, w wypadku stwierdzenia takiej konieczności – pojawienia się nowych a niezdiagnozowanych dotychczas problemów, zmiany sytuacji zewnętrznej (konieczność dostosowania do nowych dokumentów programowych)

Dokument ten jest „otwarty” na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi i wnioski. Aktualizacja będzie dokonywana w wyniku monitoringu zjawisk społecznych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną i potrzeby wynikające z aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej w gminie. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględnienia w Strategii. Dlatego wprowadzanie zmian w zapisach Strategii jest niezbędne.

Proces ten powinien przebiegać tak jak podczas opracowywania aktualizacji GSRPS w ramach PPWOW, a mianowicie:

- Aktualizacja danych statystycznych możliwie najbardziej aktualnych;
- Badania ankietowe na temat postrzegania przez mieszkańców gminy problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania;
- Powołanie Zespołu Warsztatowego ds. Aktualizacji Strategii – Zarządzeniem Burmistrza;
- Przeprowadzenie, co najmniej jednego warsztatu partycypacyjnego z udziałem mieszkańców poświęconego analizie problemów społecznych i projektowaniu działań;
- Przyjęcie Aktualizacji GSRPS Uchwałą Rady Miejskiej.

W trakcie weryfikacji mogą powstawać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów życia w gminie, które dotychczas nie zostały ujęte.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem dynamicznym, żywym, uwzględniającym zmienność życia społecznego.

Zakończenie

Realizacja strategii powinna przyczynić się do osiągnięcia zamierzonego celu nadrzędnego. Będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Władze Miasta i Gminy, przedstawiając niniejszy dokument mają nadzieję, że stanie się on ważnym wydarzeniem w rozwoju wspólnoty samorządowej, jest wyrazem dążeń i aspiracji jej mieszkańców oraz wskazuje jasno wytyczony, możliwy do zrealizowania cel. Jego osiągnięcie nie będzie jednak możliwe, bez wysiłku całej wspólnoty samorządowej.

Przygotowana zaktualizowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Chodecz jest instrumentem, który pozwoli w sposób planowy i celowy wykorzystać zewnętrzne i wewnętrzne szanse na ograniczenie patologii społecznych, co pozwoli gminie zmniejszać środki przeznaczane na opiekę społeczną i wykorzystywać je na cele pro rozwojowe.